

Børne- og socialminister Mai Mercados talepapir

Anledning	SOU-samråd J og K om Rigsrevisionens beretning om viden fra puljer
Dato / tid	8. februar kl. 12.30-13.30.
Talens varighed	10 min
Sted	Folketinget

Det talte ord gælder

Samrådsspørgsmål J

Ministeren bedes forholde sig til Rigsrevisionens beretning nr. 6/2017 med Statsrevisorernes bemærkninger om viden fra puljer på socialområdet og redegøre for, hvordan ministeren vil rette op på de enkelte kritikpunkter. Ministerens redegørelse til beretningen bedes oversendt forud for besvarelse af samrådsspørgsmålet.

Samrådsspørgsmål K

Hvad er ministerens holdning til, at der ikke er tilstrækkelig viden om effekten af de sociale indsatser, og at ingen af ministeriets effektevalueringer, jf. Rigsrevisionens beretning 6/2017, lever op til ministeriets egne krav hertil, jf. evidenspolitikken af 2013, set i lyset af, at det er de svageste danskere, det handler om, og at der årligt bruges ca. 45 mia. kr. på området? Ministerens redegørelse til beretningen bedes oversendt forud for besvarelse af samrådsspørgsmålet.

[Indledning]

Jeg er blevet bedt om at forholde mig til Rigsrevisionens beretning nr. 6/2017 med Statsrevisorernes bemærkninger om viden fra puljer på socialområdet i de to spørgsmål, som dette samråd handler om.

Spørgsmål J handler om, hvordan jeg vil rette op på de enkelte kritikpunkter. Spørgsmål K spørger ind til, hvad min holdning er til, at vi har for lidt viden om effekter af sociale indsatser, og hvad min holdning er til, at Rigsrevisionen vurderer, at ingen af ministeriets effektevalueringer lever op til ministeriets egne krav.

Jeg vil besvare spørgsmålene samlet, da der er et tæt overlap mellem svarene på de to spørgsmål.

[En vidensbaseret socialpolitik]

Lad mig med det samme sige, at vi i videst muligt omfang skal basere socialpolitikken og den sociale indsats på viden. Derfor er jeg også glad for Rigsrevisionens fokus på ministeriets indsats for at få mere viden om, hvad der virker, i deres beretning, og jeg tager deres og Statsrevisorernes kritik til efterretning. Jeg har derfor bedt ministeriet om at følge op på deres kritikpunkter, hvilket jeg kommer tilbage til i det følgende.

Men indledningsvist vil jeg redegøre for Børne- og Socialministeriets samlede tilgang til arbejdet med at tilvejebringe mere viden om effekten af de ca. 45 mia. kr., vi årligt bruger på socialområdet.

For arbejdet med en mere vidensbaseret socialpolitik er blevet væsentligt opprioriteret over en bred kam med de seneste to regeringsgrundlag. Det gælder både politisk inden for rammerne af regeringens ti mål for social mobilitet, som sætter fokus og ambition på en række af de områder, hvor mange i dag oplever, at indsatsen gør for lille forskel i forhold til at skabe progression for den enkelte.

Og det gælder organisatorisk i ministeriet, hvor blandt andet arbejdet med at forbedre datagrundlaget på hele socialområdet er styrket væsentligt, ligesom der er kommet et markant større fokus på at anvende data i analyser blandt andet i ministeriets årlige Socialpolitiske Redegørelse og de velfærdspolitiske analyser, som ministeriet løbende offentliggør. Analyserne kan pege på, hvor den nuværende socialpolitik ikke lykkes, og hvor der derfor kan være et behov for andre metoder eller nye måder at organisere eller implementere indsatsen på.

Et centralt element i arbejdet med en mere virksom socialpolitik er ligeledes arbejdet med at udvikle og udbrede metoder på socialområdet, hvor vi i 2017 har lanceret en strategi for udvikling af sociale indsatser, som skal sikre et større afkast af investeringerne i at udvikle indsatser med dokumenteret effekt.

Samtidig udvikles der via de nye sociale investeringspuljer, lanceringen og videreudviklingen af den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM) samt ved etableringen af den nye Sociale Investeringsfond nye redskaber og strukturer for at understøtte en mere vidensbaseret og omkostningseffektiv indsats på socialområdet fremover.

Så jeg deler selvfølgelig Rigsrevisionens fokus på, hvor vigtigt det er, at vi arbejder målrettet med at finde ud af, hvad der virker, så vi kan fokusere på de bedste indsatser. Og når det er relevant og muligt, så skal vi selvfølgelig måle effekten af den indsats, som vi sætter i værk, og det er derfor også utilfredsstillende, at dette ikke i højere grad har været tilfældet historisk.

Men her bliver jeg nødt til at tilføje, at viden er langt mere end måling af effekter. Det er helt afgørende, at vi anlægger en bredere tilgang til arbejdet. Vidensbaseret socialpolitik drejer sig ikke kun om at udvikle konkrete, borgerrettede metoder. En række indsatser på socialområdet har derfor også til formål at udvikle og

udbrede vidensbaserede samarbejdsmodeller, organisationsformer og styringsredskaber. Det sker ofte også med udgangspunkt i en lokal, vidensbaseret praksis, som ministeriet understøtter fx gennem Håndbogen i resultatdokumentation og evaluering til de sociale tilbud, Lovende praksis-typologien og ved at pege på måleredskaber, som forskningen viser, er velegnede til at dokumentere effekt på det sociale område.

[Rigsrevisionens beretning]

Som jeg læser Rigsrevisionens og Statsrevisorernes kritik, så drejer den sig om, at vi skal blive bedre til at understøtte og formidle viden om effektive indsatser. De rejser, som jeg har nævnt, en række relevante kritikpunkter, som jeg tager alvorligt, og som ministeriet derfor også er i gang med at udbedre.

Da I alle har fået min redegørelse til beretningen tilsendt, hvori jeg redegør for disse tiltag, vil jeg her kun kort redegøre for tiltagene.

[Utilstrækkelig opsamling af evalueringresultater]

Rigsrevisionen har bemærket, at Børne- og Socialministeriets vidensopsamling af evalueringresultater har været utilstrækkelig, og at fx Vidensportalen ikke har været fuldt opdateret. Jeg kan oplyse, at portalen nu er fuldt opdateret, ligesom systematikken

for, hvor ofte indholdet gennemgås og opdateres, nu er mere tydeligt beskrevet.

Socialstyrelsen har desuden på deres hjemmeside netop etableret et overblik over alle ministeriets evalueringer på socialområdet. Det vil løbende blive opdateret med gennemførte evalueringer, så de er lette at tilgå.

[Individdata fra puljerne gemmes ikke]

Beretningen viser, at ministeriet ikke i tilstrækkelig grad har gemt individdata fra puljerne hos Danmarks Statistik. Socialstyrelsen er derfor i gang med at sikre, at data gemmes for de ansøgningspuljer, der påtales i beretningen, og hvor der er et lovligt formål med at gemme data.

[Utilstrækkelig evaluering af effektpuljer]

På baggrund af det materiale, som Rigsrevisionen har undersøgt, og som dækker frem til og med 2016, konkluderer de, at ingen af de gennemførte evalueringer lever op til Rigsrevisionens krav om effektmåling. Det skyldes bl.a., at forudsætningerne for at lave en effektevaluering for en indsats ikke altid er til stede.

Men i de tilfælde, hvor det er muligt at gennemføre en effektmåling er det selvsagt utilfredsstillende, at så mange

evalueringer ikke lever op til hverken Rigsrevisionens eller ministeriets egne standarder for effektmåling.

Det er min forventning, at Strategien for udvikling af sociale indsatser, som Børne- og Socialministeriet, som nævnt, lancerede i 2017, vil være med til at forbedre indsatsen her, idet den rummer en mere systematisk tilgang til, hvordan man bruger evalueringer i processen fra en problemstilling identificeres, og til der findes en idé til en løsning.

[Vidensregnskab]

Når vi aftaler nye indsatser på socialområdet, fx i forbindelse med udmøntningen af satspuljen, så er vores sigtelinje jo altid, at pengene kommer ud og virker for borgerne. Vi skal samtidigt sikre os et forbedret vidensgrundlag til gavn for alle borgere i målgruppen og ikke blot de, som er omfattet af puljerne.

Jeg er helt afklaret med, at ikke alle indsatser, vi igangsætter er vidensgenererende, og at der også er andre vægtige hensyn, der spiller ind i prioriteringen. Lad os tage et velkendt eksempel fra satspuljeaftalen for 2018 og flere tidligere aftaler – sommerferiehjælpen. At sikre udsatte børn og familier en ferieoplevelse er der bred enighed om at støtte, og det vil I ikke

høre mig tale for at ændre. Men der er ikke tvivl om, at det ikke er en vidensgenererende indsats.

Og så er der de initiativer, hvor vi har en helt klar intention om fx at udvikle eller udbrede nye virksomme metoder. Det gælder fx arbejdet med Udvikling- og Investeringsprogrammet på voksenområdet, som der blev afsat permanente midler til med satspuljeaftalen for 2017.

Hvis vi skal balancere det samlede vidensindhold i satspuljeaftalerne med så forskelligt artede initiativer på et oplyst grundlag, så er der brug for mere gennemsigtighed. Derfor vil jeg – som noget nyt – sikre partierne et bedre overblik over den viden, der skabes i forbindelse med enkelte indsatser, som vi kan bruge i forhandlingerne om satspuljen og efterfølgende til at følge op på aftalen.

[Afrunding]

For at opsummere: Rigsrevisionen og Statsrevisorerne har rejst en række relevante kritikpunkter, som jeg tager til efterretning, og som jeg har sat ministeriet i gang med at udbedre. Men når det er sagt, så skal vi for at sikre en mere vidensbaseret socialpolitik, arbejde med et langt bredere fokus end det fokus på effektmålinger af borgerrettede indsatser, der er sat i

Rigsrevisionens beretning. Derfor fortsætter ministeriet ufortrødent arbejdet med at tilvejebringe og udbrede viden på socialområdet ud fra de mange andre forskellige spor, jeg har redegjort for i mit svar i dag.

Tak for ordet.